

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๗/

๗๕ ๗๕

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 เลขรับ..... ๑๗ / ๒๕๕๕
 วันที่..... ๒๕ เม.ย. ๕๕
 เวลา..... ๑๐.๒๐ น.

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติ รวม ๒๐ ฉบับ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย -ร่างพระราชบัญญัติ รวม ๒๐ ฉบับ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติ รวม ๒๐ ฉบับ
ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติ รวม ๒๐ ฉบับ ตามบัญชีแนบท้าย พร้อมด้วยบันทึกหลักการ
และเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอตัดโปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา
เป็นเรื่องด่วนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๕ (เลข直通)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๖

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑
 รับที่..... ๓๕ / ๒๕๕๕
 วันที่ ๒๖ เม.ย. ๕๕ เวลา ๑๐.๓๐ น.

กลุ่มงานทะเบียนราษฎร

รับที่..... ๒๕๕๕
 วันที่ ๒๕ เม.ย. ๕๕ เวลา ๑๖.๓๐ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักเลขาธิการ
 รับที่..... ๑๕๕ / ๒๕๕๕
 วันที่ ๒๕ เม.ย. ๕๕ เวลา ๑๐.๒๕ น.
 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกหลักการและเหตุผล
 ประกอบร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูป
 และพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ
 พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๘๑ (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐ
 ต้องจัดให้มีกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ดำเนินการเป็นอิสระ
 มีอำนาจหน้าที่ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ
 ยุติธรรม และปัจจุบันมีพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙
 ที่บัญญัติให้มีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริม
 ให้องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรมได้ร่วมกันวางแผนการบริหารงานยุติธรรม
 และแก้ไขปัญหาอุปสรรคในกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น หลักการของกฎหมายดังกล่าว
 จึงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน สมควรรวมเป็นฉบับเดียวกันเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อน
 และขัดแย้งกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

คณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนา
กระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูป
และพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
“กระบวนการยุติธรรม” หมายความว่า การดำเนินการเพื่ออำนวยความยุติธรรม
ให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติกรตามกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และการวินิจฉัยชี้ขาดให้เป็นไป
ตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเ็นกระบวนการชั้นสืบสวน สอบสวน พิจารณา พิพากษา หรือบังคับคดี
หรือกระบวนการอื่นใดอันจะยังให้เกิดความยุติธรรมขึ้นในสังคม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการ
ยุติธรรมแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
แห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนา

กระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนา

กระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

คณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง รองประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่น อีกสิบสองคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นตามคำกราบบังคมทูลของคณะรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของรัฐสภา

ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

มาตรา ๗ กรรมการต้องเป็นผู้มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านกระบวนการยุติธรรม หรือด้านอื่น อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม รวมตลอดทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นกลางทางการเมือง

มาตรา ๘ กรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

- (๑) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งของพรรคการเมือง
- (๓) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือเพราะประพฤติชั่ว

อย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๔) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๕) เป็นกรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน

- (๖) เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๗) ดิตยาเสพติดให้โทษ
- (๘) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๙) เป็นผู้ตั้งคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๑๐) เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันที่ได้รับการเสนอชื่อ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

มาตรา ๙ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง รวมทั้งต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนเป็นสำคัญ กรรมการต้องไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือกระทำกิจการใด อันเป็นการกระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติหน้าที่หรือเสื่อมเสียถึงเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่

มาตรา ๑๐ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่รับแต่งตั้งและอาจได้รับแต่งตั้งใหม่สักได้ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่

- มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ
- (๑) ตาย
 - (๒) ลาออก
 - (๓) ซาตคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘
 - (๔) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๘

เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระคนหนึ่ง ให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ โดยให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงหกเดือนจะไม่ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามวรรคสอง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการประชุมร่วมกันเพื่อคัดเลือกกันเองเป็นประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ แล้วแต่กรณี แล้วแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

มาตรา ๑๓ การประชุมและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหรือกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง หรือคณะอนุกรรมการ หรือมอบหมายให้กรรมการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ได้รับมอบหมายได้

การประชุมและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือ คณะอนุกรรมการ ให้มีระเบียบตามมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ให้กรรมการได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้กรรมการเฉพาะเรื่องและอนุกรรมการตามมาตรา ๑๔ ได้รับค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม
- (๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และแนวทางเกี่ยวกับการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

(๔) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ตามที่คณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณา

(๕) ติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ให้เป็นไปตามแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ และรายงาน คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาในกรณีที่หน่วยงานใดไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

(๖) ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือการปฏิบัติตามแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ

(๗) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการแก้ไขข้อขัดข้อง ที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือ ในการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม

(๘) กำกับดูแลการจัดทำรายงานประจำปีของสำนักงานเพื่อเสนอ ต่อคณะรัฐมนตรี

(๙) ให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการเฉพาะเรื่องและคณะอนุกรรมการ

(๑๐) ออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน การรักษาการแทนหรือการปฏิบัติภาระแทน การกำหนด อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ หรือการสงเคราะห์อื่น แก่พนักงานและลูกจ้างของ สำนักงาน และการดำเนินการอื่นของสำนักงาน

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๗ ในการจัดทำแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม แห่งชาติ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับกระบวนการยุติธรรม และนำร่างแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม แห่งชาติที่ได้จากการประชุมเสนอให้หัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวพิจารณาให้ความเห็น และนำความเห็นที่ได้เหล่านั้นมาปรับปรุงแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม แห่งชาติเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

แผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติที่คณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้เป็นเวลาห้าปี

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมจัดทำแผนปฏิบัติการ ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ และให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ให้สามารถดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวได้ตามที่จำเป็น

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมส่งแผนปฏิบัติการ ให้คณะกรรมการทราบด้วย

มาตรา ๑๘ แผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป้าหมายในการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม เพื่อให้มีประสิทธิภาพและอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เทียบธรรม และทั่วถึง
- (๒) มาตรการและขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายตาม (๑)
- (๓) ภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินการ ตามมาตรการตาม (๒)
- (๔) ความจำเป็นในการจัดให้มีกฎหมายขึ้นใหม่หรือปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายที่มีอยู่เดิม ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
- (๕) งบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม

มาตรา ๑๙ แผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ ต้องไม่มีผลกระทบต่ออำนาจอิสระในการพิจารณาวินิจฉัยบรรทัดคดีของศาลหรือการดำเนินการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่ได้รับแจ้งจากศาลหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญว่าข้อกำหนดในแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติข้อใดมีลักษณะที่ขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการดำเนินการแก้ไขแผนแม่บทดังกล่าวตามควรแก่กรณี

มาตรา ๒๐ ในการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติและการจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

หมวด ๒

สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ

มาตรา ๒๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

ให้สำนักงานมีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้กำกับของประธานกรรมการกิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว

มาตรา ๒๒ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการ และกิจการทั่วไปของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้และวิชาการและผลงานวิจัยด้านการปฏิรูปและการพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ
- (๒) ศึกษา วิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- (๓) ประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมหรือการดำเนินการตามแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ
- (๔) ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับบุคคลอื่นในการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๓ ให้มีเลขาธิการคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ชั้นตรงต่อประธานกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน

ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อการนี้เลขาธิการจะมอบอำนาจให้พนักงานหรือลูกจ้างปฏิบัติหน้าที่เฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๔ ให้ประธานกรรมการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งและถอดถอนเลขาธิการ

เลขาธิการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ ตามมาตรา ๘ รวมทั้งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๕ เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งและอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ก็ได้

มาตรา ๒๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) มีอายุครบหกสิบปี
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง
- (๕) คณะกรรมการมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวน

กรรมการทั้งหมดให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง บกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๗ สำนักงานมีรายได้และทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) รายได้และผลประโยชน์อันได้มาจากการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ

คณะกรรมการและสำนักงาน

- (๓) รายได้และดอกผลจากทรัพย์สินของสำนักงาน
- (๔) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้แก่สำนักงาน

รายได้ของสำนักงานไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๒๘ ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป ให้เพียงพอต่อการดำเนินกิจการของคณะกรรมการและสำนักงาน

มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน คณะกรรมการ อาจขอให้ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการหรือพนักงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมสั่งให้ข้าราชการหรือพนักงานดังกล่าวไปช่วยปฏิบัติหน้าที่ ในสำนักงานได้เมื่อข้าราชการหรือพนักงานผู้นั้นยินยอม โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้ถือว่าข้าราชการหรือพนักงานผู้นั้นไปปฏิบัติหน้าที่ ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา โดยในระหว่างเวลาการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้ถือว่าข้าราชการ หรือพนักงานนั้นเป็นพนักงานของสำนักงาน

ให้ข้าราชการหรือพนักงานซึ่งไปช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ได้รับเงินเดือน จากหน่วยงานที่ข้าราชการหรือพนักงานผู้นั้นสังกัด โดยคณะกรรมการอาจกำหนดค่าตอบแทน เพิ่มเติมให้ด้วยก็ได้

มาตรา ๓๐ การบัญชีของสำนักงานให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีตามแบบ และหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของสำนักงาน ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบ ทั้งนี้ ตามวิธีการและระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ในการตรวจสอบภายใน ให้มีผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบ ภายในโดยเฉพาะ และให้รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๓๑ ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชี ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ในทุกรอบปีงบประมาณ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้สอบบัญชี อิสระที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงาน โดยให้แสดง ความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่า การใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผล ตามเป้าหมายเพียงใด แล้วทำบันทึกรายงานผลเสนอต่อคณะกรรมการ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภา

ให้สำนักงานเป็นหน่วยรับตรวจตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ตรวจเงินแผ่นดิน

หมวด ๓

ความสัมพันธ์กับรัฐบาลและรัฐสภา

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ประจำปี ซึ่งต้องแสดงรายละเอียดแผนงานและผลการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนอุปสรรค และแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป เสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาภายในสามเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน

นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา อาจขอให้กรรมการหรือสมาชิกชี้แจงการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นหนังสือหรือขอให้มาชี้แจงด้วยวาจาได้

มาตรา ๓๓ ในการขอรับการจัดสรรงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอคำขอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๔ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๕ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และงบประมาณของ กองงานคณะกรรมการการยุติธรรมแห่งชาติ สำนักงานกิจการยุติธรรม และในส่วนที่เกี่ยวข้อง การเตรียมการจัดตั้งคณะกรรมการไปเป็นของสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๖ ให้โอนข้าราชการและพนักงานราชการของกองงานคณะกรรมการการยุติธรรมแห่งชาติ สำนักงานกิจการยุติธรรม ซึ่งสมัครใจไปปฏิบัติงานในสำนักงาน ไปเป็นพนักงานของสำนักงาน โดยให้ถือว่าเป็นการออกจากราชการเพราะอุปสรรคตำแหน่ง แต่เพื่อประโยชน์ในการเป็นสมาชิก อบช. ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ให้ถือว่าข้าราชการที่โอนไปดังกล่าวยังมีฐานะเป็นข้าราชการและสำนักงานมีฐานะเป็นส่วนราชการ

มาตรา ๓๗ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรมทำหน้าที่เลขธิการจนกว่า
จะมีการแต่งตั้งเลขธิการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

68/1

บันทึกวิเคราะห์สรุป
 สำระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนา
 กระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ
 พ.ศ.

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติฯ ซึ่งได้รวมพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ และร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. เป็นฉบับเดียวกันตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ สำนักงานฯ ได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสำระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๕๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่มาตรา ๘๑ (๕) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐต้องจัดให้มีกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ดำเนินการเป็นอิสระ มีอำนาจหน้าที่ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม และปัจจุบันมีพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่บัญญัติให้มีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมให้องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรมได้ร่วมกันวางแผนการบริหารงานยุติธรรม และแก้ไขปัญหาอุปสรรคในกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น หลักการของกฎหมายดังกล่าวจึงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน สมควรรวมเป็นฉบับเดียวกัน เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สำระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ คณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ (หมวด ๑ ร่างมาตรา ๖ ถึงร่างมาตรา ๒๐)

(๑) องค์ประกอบ (ร่างมาตรา ๖)

กำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ ประกอบด้วยกรรมการสิบสี่คน โดยมีประธานกรรมการคนหนึ่ง รองประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกสิบสองคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นตามคำกราบบังคมทูลของคณะรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของรัฐสภา ซึ่งเป็นคณะกรรมการในระดับนโยบายทำหน้าที่จัดทำแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางต่อคณะรัฐมนตรีในการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม รวมทั้งเสนอต่อ

คณะรัฐมนตรีเพื่อแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องในทางปฏิบัติระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม

(๒) วาระการดำรงตำแหน่ง (ร่างมาตรา ๑๐)

กำหนดให้กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

(๓) คณะกรรมการเฉพาะเรื่องและคณะอนุกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๔)

กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาเรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นการเฉพาะก่อนที่จะเสนอผลการพิจารณาต่อคณะกรรมการต่อไป

(๔) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๖)

กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๑๖(๑)) และมีอำนาจหน้าที่ในเชิงนโยบายในภาพรวมโดยอาจเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และแนวทางเกี่ยวกับการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม (ร่างมาตรา ๑๖(๓)) นอกจากนี้ในกรณีที่เกิดปัญหาในทางปฏิบัติหรือเกิดข้อขัดข้องที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมไม่ว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมหรือปัญหาประการอื่น คณะกรรมการตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจเสนอแนะคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าวเพื่อให้การปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ร่างมาตรา ๑๖(๗))

(๕) แผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๘ ถึงร่างมาตรา ๒๐)

(ก) สารระสำคัญ (ร่างมาตรา ๑๘)

กำหนดให้แผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ มีสารระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายในการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม เพื่อให้มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เที่ยงธรรม และทั่วถึง โดยมีมาตรการและขั้นตอนที่ดีมีประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ตลอดจนกำหนดภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว และหากมีการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายขึ้นใหม่ หรือปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่เดิม คณะกรรมการต้องระบุความจำเป็นดังกล่าวไว้ในแผนแม่บทดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ คณะกรรมการต้องระบุงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมไว้ในแผนแม่บทด้วย

68/3

(ข) กระบวนการจัดทำแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนา กระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๗ ร่างมาตรา ๑๘ และร่างมาตรา ๒๐)

กำหนดให้กระบวนการจัดทำแผนแม่บทการปฏิรูปและพัฒนา กระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ ต้องจัดให้มีการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม และนำร่างแผนแม่บท ที่ได้จากการประชุมเสนอให้หัวหน้า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความเห็น ทั้งนี้ เพื่อให้หัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับรู้ถึง แนวทางการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมของประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน ของตนตั้งแต่ในชั้นเริ่มต้น และสามารถให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางดังกล่าว รวมทั้งบอกถึง ปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในทางปฏิบัติ เพื่อให้คณะกรรมการสามารถนำความเห็นที่ได้เหล่านั้น มาปรับปรุงแผนแม่บท ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป (ร่างมาตรา ๑๗) นอกจากนี้ ให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาจัดทำแผน แม่บท ด้วย (ร่างมาตรา ๒๐) ทั้งนี้ แผนแม่บท ที่คณะกรรมการจัดทำนั้น ต้องไม่มีผลกระทบต่ออำนาจอิสระในการพิจารณาวินิจฉัยบรรดคดีของศาลหรือการดำเนินงานขององค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา ๑๘)

๒.๒ สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม (หมวด ๒ ร่างมาตรา ๒๑ ถึงร่างมาตรา ๓๑)

(๑) สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรม (ร่างมาตรา ๒๑)

(ก) โครงสร้างและบุคลากรของสำนักงานฯ (ร่างมาตรา ๒๑ และร่างมาตรา ๒๘)

เห็นควรแก้ไขให้สำนักงานฯ เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ ส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่ใช่รัฐวิสาหกิจตามกฎหมาย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณตามกฎหมายอื่น เพื่อให้รัฐบาลสามารถจัดสรรงบประมาณเป็นเงินอุดหนุน มาให้แก่สำนักงานฯ ได้ (ร่างมาตรา ๒๑)

ในส่วนของบุคลากรของสำนักงานฯ นั้น เห็นควรกำหนดให้ ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการหรือพนักงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐสั่งให้ ข้าราชการหรือพนักงานดังกล่าวไปช่วยปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานได้เมื่อข้าราชการหรือพนักงาน ผู้นั้นยินยอม

(ข) อำนาจหน้าที่ของสำนักงานฯ (ร่างมาตรา ๒๒)

เห็นควรกำหนดให้สำนักงานฯ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการวิจัย และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้และวิชาการด้านการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการ ยุติธรรม และประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

๒.๓ บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๓๖)

เห็นควรกำหนดให้โอนข้าราชการและพนักงานราชการของกองงานคณะกรรมการการยุติธรรมแห่งชาติ สำนักงานกิจการยุติธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ในระยะแรกก่อนที่จะมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ
